

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
„ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“ АД
НАДЗОРНИ ОДБОР ЕПС АД
Балканска бр. 13
11000 БЕОГРАД

-Олуф Улсет, председник Надзорног одбора ЕПС АД-

Предмет: Иницијатива за отклањање неправилности у примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. гласник РС", бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021) и предузимање мера усмерених на његову ефикасну примену

Уважени господине Улсет,

Пре свега, желимо да Вам честитамо избор на функцију председника Надзорног одбора чије формирање још увек представља непознаницу (више детаља о томе садржи наше обраћање Скупштини ЕПС АД које је, верујемо у складу са нашом молбом, достављено свим члановима Надзорног одбора¹) и предмет је пажње како опште тако и стручне јавности. Наведено интересовање јавности природна је последица чињенице да грађани Републике Србије имају велика очекивања од реформе некада Јавног предузећа „Електропривреда Србије“. Једно од највећих свакако је очекивање да ће нови састав Надзорног одбора, нарочито његови чланови са међународним искуством, допринети и инсистирати на транспарентности рада и примени ефикасних механизма за борбу против корупције.

С тим у вези, конкретан повод за наше ново обраћање је решење ЕПС АД, Ваш број 12.02.480655/2-23 од 9.6.2023. године² на основу кога би се могло закључити, уколико (п)остане редовна пракса у раду ЕПС АД, да би наведена очекивања јавности могла бити изневерена. Наиме, поменути решењем је одбијен наш захтев за приступ информацијама од јавног значаја, од 26. маја 2023. године, којим смо тражили неке од најосновнијих информација које се односе на документ под називом „Информације о предлогу MVM Group из Мађарске за оснивање заједничке компаније“, што би, према информацијама које су објављене у медијима³, подразумевало издвајање 11 хидроенергетских објеката ЕЕП ЕПС АД. Захтевом је, између осталог, тражено нпр. да ли је њено разматрање било на дневном реду неке од седница Надзорног одбора, да ли је поводом ње Надзорни одбор донео неку одлуку, да ли је том приликом разматрано питање правног основа за евентуално прихватање понуде и списак прописа, односно појединачних одредаба прописа који су разматрани, ко је израдио наведену „Информацију о предлогу MVM Group из Мађарске за оснивање заједничке компаније“, који су државни органи консултовани, односно од којих државних органа су прибављена мишљења, приликом израде тог документа и сл.). Посебно напомињемо да је у захтеву изричито било наведено

¹ https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inicijativa_-_izbor_organ_a_EPS_ad.pdf

² https://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Odgovor_EPS-a_-_odbija_se_zahtev.pdf

³ <https://nova.rs/emisije/dusan-nikezic-pokazao-uzivo-na-tv-nova-dokument-koji-potvrduje-privatizaciju-eps-a/>

да су предмет захтева и копије тих докумената, евентуалне одлуке, односно записника.

Верујемо да сте упознати са тиме да се у Републици Србији, као и у многим савременим демократијама постоји уставно и законско право грађана на приступ информацијама које су у поседу органа власти и да се то право односи и на предузећа која су у потпуном или делимичном власништву државе. Органи јавне власти на основу таквих захтева тражене информације достављају без одлагања и у потпуности, а ако постоји неки разлог који оправдава делимично ускраћивање информација, он се мора образложити у складу са законским правилима.

Информације и документи које смо тражили значајни су са становишта законитости пословања ЕПС АД у оквиру правног система Републике Србије, а уједно се односе на располагање имовином веома велике вредности, чији су крајњи власници грађани Србије. Поред тога, чињење тих података јавно доступним је посебно важно због појачане пажње и интересовања грађана за актуелне реформе ЕПС-а, нарочито због раније наведених непознаница, бројних бојазни о томе каква ће бити крајња судбина тог некада јавног предузећа, као и да ли користи или штете које ће реформа донети грађанима. Ускраћивање најосновнијих информација о евентуалној пословној сарадњи, непосредно након трансформације ЕПС-а, сасвим сигурно не доприноси успостављању поверења јавности у то да ће професионални менаџмент обезбедити услове за ефикасније спречавање корупције, по којима су јавна предузећа, а међу њима је ЕПС, нажалост, годинама уназад позната.

Због тога смо били веома изненађени поменутиим решењем којим су одбијене све тачке нашег захтева. Тим пре што је његова садржина подједнако супротна како законима логике тако и правилима пословне кореспонденције и канцеларијског пословања. За пример се могу навести тврдње да ЕПС АД, као орган јавне власти, не поседује документе – „предлог дневног реда“, „дневни ред“, "записник са седнице" и сл. који по природи ствари садрже тражене информације. Детаљније информације о недостацима поменутог решења налазе се у нашем одговору лицима овлашћеним за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја који смо упутили како бисмо избегли вођење поступка пред Повереником за информације од јавног значаја или покретање других врста поступака.⁴

Ништа мање, забрињава чињеница да поменуто решење нема упориште у важећем Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја (у даљем тексту ЗОСПИ). Поменуто решење донето је с позивањем на одредбу члана 2. став 1. ЗОСПИ и уз тврдњу да тражене информације нису садржане у документу којим располаже ЕПС АД као орган јавне власти. Члан 2. у ставу 1. дефинише шта се сматра информацијом од јавног значаја – информација од јавног значаја, у смислу овог закона, јесте информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, **садржана у одређеном документу**, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна. Чак и под претпоставком да је тврдња о томе да ЕПС АД не поседује документе који садрже тражене информације поменуто **решење је незаконито** јер је за такве ситуације релевантан члан 19 ЗОСПИ. Тај члан ЗОСПИ предвиђа да када орган власти не поседује документ који садржи тражену информацију, проследиће захтев Поверенику и обавестиће Повереника и тражиоца о томе у чијем се поседу, по његовом знању, документ налази.

⁴ https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Dopis_TS_EPS-u_povodom_odbijanja_zahteva.pdf

Обрнуто, у овом, као и свим сличним случајевима када орган јавне власти не поседује документ или информацију, не доноси се решење о одбијању, прописано чланом 16 став 12 ЗОСПИ. Решење о одбијању захтева орган јавне власти доноси када постоји неки од разлога који су наведени у члановима 8.-14. ЗОСПИ као што су нпр. угрожавање живота, здравља, безбедности или којег другог важног добра неког лица; озбиљно угрожавање одбране земље, националне или јавне безбедности или ако се ради о информацији која је већ објављена и јавно доступна, и у складу са правилима из тих одредби.

Поред тога што против ове одлуке несумњиво можемо користити правом жалбе, поступање органа власти у овом случају може представљати и повреду других прописа. Наиме, овлашћена лица у ЕПС-у су његовим доношењем вероватно починила и кривично дело из члана 357. Кривичног законика. Том одредбом је прописано да ће се за кривично дело казнити службено лице или одговорно лице у предузећу које у службену исправу, књигу или спис унесе неистините податке.

Због свега наведеног позивамо Вас лично, као и друге чланове Надзорног одбора, да у складу са овлашћењима којима располажете, обезбедите да претходно наведене информације буду, без одлагања, доступне јавности у Републици Србији, као и генерално, да се унутар ЕПС АД обезбеди примена Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја

Разлог због којег се обраћамо Вама, а не вршиоцу дужности директора ЕПС АД, јесте пре свега чињеница да се тражене информације превасходно односе на поступање Надзорног одбора ЕПС АД.

дана 3. јула 2023. године

За организацију Транспарентност Србија

Програмски директор

Немања Ненадић

